

RADZYMIN

Lokalizacja (historyczna i współczesna)

RADZYMIN, dawny powiat sąchocki ziemi ciechanowskiej województwa mazowieckiego (ob. powiat płoński, województwo mazowieckie) / dekanat płoński diecezji płockiej (ob. dekanat płoński południowy diecezji płockiej), kościół parafialny pw. św. Piotra i Pawła, prezbiterium i łuk tęczowy, polichromia

Datowanie (z fazami)

1. poł. XVI w. lub po 1767

Fundator / fundatorzy (odpowiednio do faz)

nieustalony, zapewne związany z miejscowym probostwem, być może ks. Grzegorz Smoleński, kanonik płocki

Wykonawcy (osoby, warsztat, krąg artystyczny) – pierwotni i wtórni

nieznani

Historia powstania

Świątynia parafialna zbudowana w trzech fazach z fundacji duchownej: w 1. poł. XVI w. prezbiterium murowane z cegły, 1763-1767 dwuprzęsłowa nawa nakładem kan. Grzegorza Smoleńskiego, 1905-1908 dodane dwa przęsła nawy w stylu neobarokowym. Relikty polichromii pochodzą albo z pierwszej, albo drugiej fazy budowy.

Przekształcenia, remonty, konserwacje

Relikty polichromii odsłonięte w 2008 r. w trakcie prac sondażowych prowadzonych przez prof. dr. hab. Pawła Marka Jakubowskiego z Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki warszawskiej ASP, w następnym sezonie wykonana aranżacja polichromii gzymsu koronującego ścian i reliktyw ozdób nad oknami w ścianie południowej. Prace wkrótce przerwane, bez wdrożenia projektu nowej aranżacji zdobień na podstawie odsłonień w nawie. Odkrywka górnego fragmentu zacheuszka lub przedstawienia św. Andrzeja apostoła na ścianie północnej w arkadzie łuku tęczowej wtórnie zastąpiona.

Kompozycja / układ

Gzyms profilowany, z wydzielonymi szarymi i czarnymi liniami podziałami na ćwierćwałki i uskoki, z kolejnymi pasami barwnymi: dolnym cynobrowym, środkowym szarawym i górnym ugrowym. Nad oknem południowym, w jego odcinkowym zamknięciu zrekonstruowana sumarycznie dekoracja w postaci trójlistnej korony (?) obwiedziona ciemnougrowym konturem. Na ścianie północnej w arkadzie łuku tęczowego, nad marmurowym epitafium rodzin Jaworowskich i Waśniewskich, znajduje się – wtórnie zatynkowany – fragment linearnego czarnego łuku z inskrypcją, wykonaną stylizowaną nowożytną majuskułą: „[...] [AN]DREA[S] [...]”, najprawdopodobniej odwołującą się do osoby św. Andrzeja apostoła. Był to więc albo jeden z zacheuszków albo malarskie przedstawienie tego świętego.

Ikonografia

brak

Analiza formalno-stylistyczna

Brak większej liczby odkrywek na ścianach i stropach prezbiterium i nawy kościoła uniemożliwia dokonanie analizy dzieła.

Źródła i literatura przedmiotu

<https://wkirds.asp.waw.pl/2020/10/13/dr-hab-pawel-marek-jakubowski-prof-asp-realizacje-konserwatorskie/> (protokół dostępu: 28.09.2022)

Fotografie:

Radzymin, kościół par. pw. św.św. Piotra i Pawła, prezbiterium, widok ogólny wnętrza z widocznym gzymsem koronującym ścian z pasem polichromii, 1. poł. XVI w. albo po 1767, wyk. niezidentyfikowany malarz regionalny, fot. MW, 2017

Radzymin, kościół par. pw. św.św. Piotra i Pawła, prezbiterium, ściana południowa, górna część okna z fragmentarycznie zrekonstruowanym detalem zdobniczym i gzymsem koronującym z pasem polichromii, 1. poł. XVI w. albo po 1767, wyk. niezidentyfikowany malarz regionalny, fot. MW, 2017

Radzymin, kościół par. pw. św.św. Piotra i Pawła, łuk tęczowy, ściana północna, odkrywka fragmentu oryginalnej polichromii z zacheuszkiem lub wyobrażeniem św. Andrzeja apostoła, 1. poł. XVI w. albo po 1767, wyk. niezidentyfikowany malarz regionalny, fot. Paweł M. Jakubowski, 2008